

Всеосвіта : веб-сайт. URL: <https://vseosvita.ua/library/rozvitok-tvorcih-zdibnostej-ditej-doskilnogo-viku-cerez-vikoristanna-netradicijnih-tehnik-zobrazuvalnoi-dialnosti-118712.html> (дата звернення: 01.12.2020).

УДК 373.2.015.311:159.93

Легостаєва Анастасія

Науковий керівник —

Макаренко Світлана

Маріупольський

державний університет,

м. Маріуполь

РОЗВИТОК ДРІБНОЇ МОТОРИКИ У ДІТЕЙ ТРЕТЬОГО РОКУ ЖИТТЯ ЗАСОБАМИ НЕТРАДИЦІЙНИХ ТЕХНІК МАЛЮВАННЯ

Витоки здібностей і обдарувань дітей - на кінчиках їхніх пальців. Від пальців, образно кажучи, йдуть найтонші нитки - струмочки, які живлять джерело творчої думки. Іншими словами, чим більше майстерності в дитячій руці, тим розумніша дитина, - підкреслював В. Сухомлинський.

Зараз вже відомо, що на початковому етапі життя саме дрібна моторика відображає рівень розвитку дитини, її інтелектуальних здібностей. Діти з погано розвиненою ручною моторикою незграбно тримають ложку, олівець, не можуть застібати гудзики, шнурувати черевики. Їм буває важко зібрати деталі конструктора, що розсипалися, працювати з пазлами, паличками для рахування, мозаїкою. Вони відмовляються від улюблених іншими дітьми ліплення й аплікації, не встигають за іншими на заняттях. Тобто, можливості опанування світу дітьми виявляються збіднілими.

Усебічне уявлення про навколишній предметний світ у дитини не може

скластися без тактильно-рухового сприйняття, оскільки воно лежить в основі чуттєвого пізнання. Саме за допомогою тактильно-рухового сприйняття складаються перші враження про форму, величину предметів, їх розташування в просторі [4].

До того ж, останнім часом психологи все частіше говорять про те, що відставання в розвитку моторної функції дрібних м'язів пальців рук у дітей призводить до зниження рівню розвитку мовлення й мислення. Щоб навчити малюка говорити, необхідно не лише тренувати його артикуляційний апарат, але і розвивати дрібну моторику рук.

Проблему розвитку дрібної моторики у дітей раннього віку вивчали В. Бехтерєв, Д. Селлі та ін. Визначено, що дрібна моторика дітей раннього віку — це сукупність скоординованих дій нервової, м'язової, кісткової систем людини в поєднанні із зоровою для виконання дрібних і точних рухів кистями і пальцями рук і ніг. У науково-педагогічній літературі поняття «дрібна моторика» ототожнюється зі «спритністю» [5]. Дрібна моторика дітей 3-го року життя характеризується володінням природними видами рухів, що забезпечують дитині успішне пересування у просторі, відчуття власних можливостей, подекуди перебільшуючи їх; володіння навичками повзання, лазіння, перелізання та підлізання; виконання різноманітних дій із м'ячем однією та обома руками [6].

Зв'язок моторики, пізнавальної діяльності та мовлення дітей у своїх роботах висвітлювали Б. Ананьєв, М. Бернштейн, Дж. Брунер, А. Валлон, Л. Виготський. Не меншої уваги в розвитку дрібної моторики малюків науковці приділяють зображувальній діяльності — одному з найцікавіших видів діяльності, що глибоко хвилює дитину, викликає позитивні емоції, в якому гармонує усе: і колір, і лінія, і сюжет. Це величезна можливість для дітей думати, пробувати, шукати, експериментувати, а найголовніше, самовиражатися [3]. У процесі зображувальної діяльності здійснюється стимуляція пізнавального інтересу дитини, відбувається розвиток наочно-

образного і словесно-логічного мислення, активізація самостійної розумової діяльності дітей [2]. Включення в роботу з дітьми нетрадиційних технік малювання (можна малювати власною долонькою, пальчиками, використовувати замість пензлика колосок або листочок берези тощо) дозволяє розвивати сенсорну сферу не тільки за рахунок вивчення властивостей зображуваних предметів, виконання відповідних дій, але і за рахунок роботи з різними образотворчими матеріалами [1].

Проблемою розвитку нетрадиційних технік малювання займалися В. Волчкова, Р. Казакова, Т. Сайганова, Ю. Слепцова, Т. Смагіна, О. Недорезова, Н. Степанова та інші. За час перебування в дошкільному закладі діти встигають вивчити різні техніки зображення такі як: малювання пальчиками, відбиток пробкою, кляксографія звичайна, відбиток печатками з картоплі, малювання долоньками, тичкування та іншими.

Виходячи з цього, метою дослідження нами обрано таку: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити вплив нетрадиційних технік малювання на розвиток дрібної моторики дітей третього року життя.

Об'єкт дослідження: процес розвитку дрібної моторики у дітей третього року життя.

Предмет дослідження: використання нетрадиційних технік малювання для розвитку дрібної моторики у дітей третього року життя.

Завдання дослідження:

1. На основі вивчення й аналізу досліджень розкрити зміст поняття «розвиток дрібної моторики дітей засобами нетрадиційних технік малювання»; схарактеризувати особливості розвитку дрібної моторики дітей третього року життя засобами нетрадиційних технік малювання.

2. Визначити критерії, показники й рівні розвитку дрібної моторики дітей третього року життя засобами нетрадиційних технік малювання.

3. Розробити й експериментально апробувати методику розвитку дрібної моторики у дітей третього року життя засобами нетрадиційних технік

малювання.

Методи дослідження: в основу дослідження нами покладено вивчення наукових та психолого-педагогічних доробок із питань розвитку дрібної моторики дітей третього року життя засобами нетрадиційних технік малювання, практичного досвіду роботи вихователів з цього питання і власного досвіду роботи з дітьми раннього віку, використання педагогічного експерименту, статистичної обробки даних.

Отже, обрана нами тема дослідження є вкрай актуальною з огляду на те, що цілеспрямована, систематична і планомірна робота з розвитку дрібної моторики рук дітей раннього віку сприяє формуванню їхніх інтелектуальних здібностей, позитивно впливає на мовні зони кори головного мозку, а найголовніше – сприяє збереженню фізичного і психічного здоров'я дитини.

Література

1. Давыдова Г. Н. Нетрадиционные техники рисования в детском саду. Москва : Скрипторий 2003, 2007. Ч. 1. 80 с.
2. Комарова Т. С. Изобразительная деятельность в детском саду. Москва : Мозаика-Синтез, 2014. 96 с.
3. Рузанова Ю. В. Развитие моторики рук у дошкольников в нетрадиционной изобразительной деятельности: техники выполнения работ, планирование, упражнения для физкультминуток. Санкт-Петербург : КАРО, 2009. 160 с.
4. Тітаренко С. Ю., Іванюта Л. С. Засоби розвитку дрібної моторики у дітей раннього віку. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*. 2014. Вип. 18(1). С. 302–307.
5. Ткаченко Т. А. Мелкая моторика. Гимнастика для пальчиков. Москва : ЭКСМО, 2013. 48 с.
6. Оберіг: Програма розвитку дітей від пренатального періоду до 3-х років / кер. проекту Б. М. Жебровський ; наук. кер. А. М. Богуш. Тернопіль : Мандрівець, 2014. 160 с.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

**ЕВОЛЮЦІЙНІ ПРОЦЕСИ
В ГАЛУЗІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ІННОВАТИКА, ДОСЯГНЕННЯ,
ПЕРСПЕКТИВНИЙ ДОСВІД**

**Збірник матеріалів
І Всеукраїнської Інтернет-конференції
викладачів, студентів, аспірантів та молодих вчених**

27 листопада 2020 року

Маріуполь – 2020

Редакційна колегія:

О. Г. Брежнєва, д.п.н., проф.; Ю. О. Демидова, к.п.н., доцент; О. Л. Бухало, к.п.н., доцент; О. О. Березіна, к.п.н., доцент; Л. П. Загородня, д.п.н., доцент; В. А. Ляпунова, д.п.н., проф.; Л. В. Макаренко, к.п.н., доцент; С. І. Макаренко, к.п.н., доцент; О. О. Фунтікова, д.п.н., проф.; К. Й. Щербакова, к.п.н., проф.; Андрєєва М.Ф., асистент, В. Ф. Яйленко, старший викладач.

Рекомендовано до друку Науково-методичною радою факультету філології та масових комунікацій Маріупольського державного університету
(протокол № 3 від 25.11.2020р.)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою факультету філології та масових комунікацій Маріупольського державного університету (протокол №5 від 25.11.2020р.)

Еволюційні процеси в галузі дошкільної освіти: інноватика, досягнення, перспективний досвід: зб. матеріалів І Всеукр. Інтернет-конф. викладачів, студентів, аспірантів та молодих вчених, м. Маріуполь, 27 листоп. 2020 р. / Маріуп. держ. ун-т ; за заг. ред. О.Г. Брежнєвої, С. І. Макаренко. – Маріуполь : МДУ, 2020. – 225 с.

У збірнику містяться матеріали, подані на І Всеукраїнську Інтернет-конференцію «Еволюційні процеси в галузі дошкільної освіти: інноватика, досягнення, перспективний досвід». Для викладачів, студентів, аспірантів та молодих вчених.

Тексти публікуються в авторській редакції. Редакція не несе відповідальності за науковий зміст і якість поданих матеріалів.